

امارت اسلامی افغانستان
وزارت تحصیلات عالی
پوهنتون غور
معاونیت امور علمی

پالیسی آزادی اکادمیک

بسم الله الرحمن الرحيم

پالیسی آزادی اکادمیک پوهنتون غور

مقدمه:

یکی از ویژگی‌های انسان که خداوند بزرگ به حیث یک نعمت به او ارزانی فرموده است، آزاد بودنش است، انسان آزاد آفریده شده است و آزاد باید زندگی کند، در کشور عزیز ما افغانستان خوشبختانه در اسناد تقنینی نافذه، آزادی به مثابه یک حق شناخته شده است، آزادی و کرامت انسانی از تعرض مصون دانسته شده است. خداوند جل و علا انسان را آزاد خلق نموده و امکانات جهان هستی را برای تعالی و پیشرفت او، در اختیارش قرار داده است. آزادی‌های انسان مبتنی بر قوانین الهی، طبیعی و وضعی، بدون حد و حصر نبوده و به منظور بقای نسل و حفظ کرامت و حقوق انسان، تحت شرایطی محدود می‌گردد. تمام ادیان آسمانی تعدی به حقوق دیگران را نهی نموده و تمام انسان‌ها را به رعایت حقوق و آزادی‌های دیگران تشویق می‌نماید.

آزادی اکادمیک، حد اقل در برگیرنده تمام رشته فعالیت‌های است که مشتمل آزادی ارایه و تبارز نظریات مختلف و متضاد، آزادی تولید علم، آزادی بحث و اظهار نظر علمی بوده و این مورد یکی از برنامه‌های اساسی در ارتقای کیفیت پوهنتون‌ها و نهادهای تحصیلی به شمار می‌آید. در این زمینه در قانون تحصیلات عالی ملکی، در مورد استقلال اکادمیک بحث شده است و چنین تصریح گردیده که وزارت تحصیلات عالی از استقلالیت اکادمیک، مالی و اداری پوهنتون‌ها حمایت می‌کند. استقلالیت اکادمیک به این معنی است که پوهنتون‌ها در جذب استادان، محصلان، تعدیل و تدوین نصاب، در فیصله‌های دیپارتمنت‌ها، گزینش رئیسان و آمرین خود به صورت خود مختار عمل نمایند. همچنان استادان و محصلان می‌توانند با استفاده از فرصت، کنفرانس و سیمینارهای علمی خود را ارایه نموده، مقالات شان را به نشر بسپارند و هئیت رهبری پوهنتون و پوهنچی‌ها به استثنا بعضی موارد و ارزش‌های دینی و اجتماعی حق مداخله در امور علمی و فرهنگی استادان و محصلان را ندارند.

نهادهای تحصیلات عالی به مثابه تولید کنندگان دانش، تخصص و خرد و نیز اشاعه دهندگان دانش بشری، باید از آزادی‌های شرعی و قانونی برخوردار باشند، تا با خاطر آرام به پژوهش و کشف مجهولات پرداخته، با نظریات علمی خود جامعه را به سوی افق‌های روشن و اهداف والای اسلامی و انسانی راهنمایی نمایند.

این پالیسی دارای چهار ماده است و در روشنی قوانین کشوری تدوین و بعد از بحث و تأیید شورای علمی پوهنتون غور نهایی و مرعی الاجرا می‌باشد.

ماده اول:

این پالیسی به تاسی از احکام قوانین کشور و بند (۱۱) ماده سوم قانون تحصیلات عالی وضع شده است.

ماده دوم: آزادی‌های اکادمیک کادر علمی

- اعضای کادر علمی و اکادمیک و محصلان پوهنتون غور آزادی اکادمیک را در مسیری که همسو با آموزش و پژوهش مسئولانه است، به کار برده و در تولید و نشر دانش سهم می‌گیرند؛
- تمامی نظریات و اظهارات اکادمیک، باید منطقی و عقلانی با حسن نیت و وضاحت بیان گردد و عاری از هر گونه خشونت مخالف با شرع شریف، خرافات و تعصب باشد؛
- مرزهای آزادی بیان اکادمیک تا حدی می‌باشد که به عملکرد خلاف شرع و قانون نیانجامد و باعث تضعیف و تهدید آزادی‌های علمی دیگر اعضای اکادمیک و محصلان نگردد؛
- فعالیت‌های علمی و پژوهشی اعضای اکادمیک و محصلان، همسو با حسن شهرت پوهنتون غور و قضاوت منصفانه در رابطه با حوزه‌های کاری پوهنتون حفظ و تقویت می‌گردد؛
- تعهد به آزادی اکادمیک اعضای علمی پوهنتون می‌تواند ارزش‌های مطلوب و شرعی جامعه را ترویج دهد و با نقد و به چالش کشیدن خرافات و باورهای نادرست اجتماعی صادقانه و مسئولانه، گسترش مرزهای دانش و انتشار آن را محقق کند؛
- اعضای اکادمیک و محصلان در پوهنتون آزاد هستند تا در چارچوب ضوابط قانونی و حفظ ارزش‌های ملی و دینی، تحقیقات و گفتمان‌های اکادمیک و انتقادی را بدون وا همه و ترس از قرار نگرفتن موضوعات در اولویت‌های پوهنتون به پیش ببرند؛
- در موارد نقض آزادی‌های اکادمیک، تعارض و تناقض در اجرای مسئولانه آزادی‌های اکادمیک پوهنتون از طریق کمیته انضباطی به موضوع رسیدگی می‌کند و مطابق با ضوابط موجود، اقدامات لازم انجام می‌دهد؛
- اعضای علمی دارای حق آزادی در تدریس، تحقیق و امور آموزشی با رعایت معیارهای پذیرفته شده علمی و قانونی می‌باشند؛
- آزادی در بیان حقایق و واقعیت‌های دریافت‌شده از تحقیقات با در نظر داشت ارزش‌های اسلامی و ملی؛
- آزادی فکری در پژوهش و تحقیقات؛
- برقراری ارتباط آزادانه با نهادها و سازمان‌های اکادمیکی ملی و بین‌المللی در روشنی پالیسی‌های پوهنتون؛
- آزادی در ابراز نظر پیرامون تعدیل و تغییرات مثبت در برنامه‌های درسی و آموزشی با در نظر گرفتن کاریکولم تأییدشده و مفردات درسی؛
- آزادی عمل استادان در اداره صنف مطابق به موازین دسپلینی و پالیسی نظم و اخلاق؛
- آزادی شجاعت و جسارت برای طرح ایده‌ها و پرسش‌های نو با رعایت اصول اخلاقی و ارزش‌های اسلامی و ملی؛
- آزادی در سعی و تلاش برای گسترش علم و دانش در سطح جامعه؛

- داشتن استقلال عمل سازمانی در پوهنتون؛
- آزادی در حل مسایل فکری مربوط به رشته و تخصص؛
- عدم محدودیت استاد در استفاده از روش‌های مفید تدریس بعد از تایید شورای علمی پوهنحی؛
- آزادی در ارائه یافته‌ها و نتایج تحقیق با در نظر داشت قوانین نافذ کشور و قانون تحصیلات عالی؛
- آزادی اشتراک در اجتماعات علمی؛ مانند کنفرانس‌ها، سیمینارها، ورکشاپ‌ها و غیره با در نظر داشت تقسیم اوقات درسی و ارایه گزارش مفصل به بخش مربوطه؛
- آزادی اشتراک در انجمن‌ها و کمیته‌ها؛
- آزادی نقد علمی آثار دیگران؛
- آزادی در ارائه طرح‌های ابتکاری و نوآوری‌ها در رشته و تخصص مربوطه؛
- سایر آزادی‌هایی که با قوانین، لوایح، مقررات، طرز‌العمل‌ها مغایرت نداشته باشد؛
- حق دسترسی به اطلاعات طبق قانون دسترسی به اطلاعات؛
- حق دسترسی به قرارداد کار و در صورت نیاز به دفتر سوانح؛

ماده سوم: آزادی‌های محصلین

- آزادی در انتخاب رشته و گزینش برنامه‌های درسی مطابق به لایحه کربدت؛
- آزادی در انتخاب موضوع، پژوهش و تحقیق با رعایت ارزش‌های اسلامی و ملی؛
- آزادی اشتراک در انجمن‌ها و شوراهای محصلین؛
- آزادی در نقد نمودن نظرات دیگران مبتنی بر اصول علمی؛
- حق اشتراک و عضویت نماینده محصلان در کمیته نظم و دسپلین؛
- حق ابراز نظر و انتقاد عملکرد استادان و کارمندان پوهنتون؛
- حق اشتراک در ارزیابی‌های مختلف استادان و سایر کارمندان پوهنتون؛
- حق تجدید نظر در نمره‌های امتحان نهایی مطابق به لوایح امتحانات؛
- حق دسترسی مساویانه به تمام امکانات و تسهیلات پوهنتون که برای محصلین فراهم شده است؛
- حق ابراز نظر در پلان‌های استراتژیک و سایر برنامه‌های پوهنتون؛
- حق اشتراک در کمیته تحقیقات علمی و ابراز نظر در موارد علمی - پژوهشی؛
- حق دسترسی به اطلاعات طبق احکام قانون دسترسی به اطلاعات؛
- حق دسترسی به ریز نمرات در جریان دوره تحصیل؛
- حق دسترسی به سوابق تحصیلی و نیز دریافت سند تحصیلی و تصدیق کاری؛
- حق داشتن عضویت در کمیته‌های مورد نیاز به سطح پوهنتون؛

ماده چهارم: پیامدهای عدم رعایت مفاد این پالیسی

هرگونه تخطی از قوانین، لوایح، طرزالعمل‌ها و پالیسی توسط تمام منسوبین پوهنتون و محصلین مطابق به اسناد تقنینی مربوطه بررسی گردیده و برای شخص خاطی متناسب با عمل وی، جزا داده می‌شود. در صورتی که تخطی از مفاد این طرزالعمل اتفاق افتد و در اسناد تقنینی دیگر از جزا برای فرد خاطی تذکری داده نشده باشد، متناسب با میزان تخطی، حسب زیر تصمیم اتخاذ می‌گردد:

توصیه شفاهی؛

توصیه کتبی؛

اخطار شفاهی؛

اخطار کتبی؛

کسر معاش کوتاه مدت الی پنج روز (برای منسوبان پوهنتون)؛

کسر معاش بلند مدت الی ده روز (برای منسوبان پوهنتون)؛

اخراج موقت حد اکثر ۴ روز (برای محصلین)؛

تبدیلی اجباری به نهاد دیگر (برای محصلین).

این پالیسی بعد از بررسی و بازنگری دوباره در جلسه مؤرخ ۳۰ / ۲ / ۱۴۰۵ هـ ش و پروتوکول شماره (۲) شورای علمی پوهنتون مورد تأیید قرار گرفت.

منظور کننده:

مولوی مجیب الله مهری

رئیس پوهنتون